

og usædvanligt, og haaber, vi hurtigt skal vende tilbage fra det — ment, at naar vi ønsker at holde Udstykningsvirksomheden, saaledes som den er angivet ved Loven om Oprettelse af Statshusmandsbrug, i Live, skønt vi indrømmer, at de nuværende Forhold med de høje Udgifter til Bygningers Opførelse o. s. v. er vanskelige, saa er det bedst for alle Parter, at vi straks siger, at der er et Tab i Forbindelse med at gaa denne Vej, og det Tab tager Statskassen, det afskriver vi straks. Saa ved Nybyggerne, hvorledes de er anbragte. Men som jeg sagde før, jeg vil meget gerne være med til nøjere at overveje, hvorvidt netop disse 30 pCt., som er opførte som direkte Tilskud, er det rette. Og jeg gaar ogsaa meget gerne med til at forandre Forslaget, saaledes at Spørgsmaalet, om det skal være 30 pCt. eller noget andet, tages med ind under de Overvejelser, der skal finde Sted for det andet Finansaars Vedkommende.

Martin Hansen: Jeg har kun Grund til at være tilfreds med den højtærede Ministers Svar. Han har svaret imødekomende paa de Henstillinger, jeg gjorde, da jeg før havde Ordet. Men jeg kunde ønske at knytte nogle faa Bemærkninger til de Udtalelser, der er faldet fra de ærede Medlemmer Hr. Olufson, Hr. Niels Frederiksen og Hr. Ulrich.

Jeg vil først sige til de ærede Medlemmer Hr. Olufson og Hr. Niels Frederiksen, at det forekommer mig, at der ingen Grund er til at nære Ængstelse for, at den her foreslaaede Lov skal bevirke en Stigning i Jordprisen; thi denne Lov er kun et Supplement til den Jordlovgivning, vi allerede har, der vil efter denne Lov i Løbet af de to Aar, den er foreslaaet at skulle gælde, kun kunne oprettes ca. 1 000 Brug, og jeg tror ikke, nogen vil tage det alvorligt, at det skulde være i Stand til at hæve Jordprisen. Det ærede Medlem Hr. Olufson gik et Skridt videre og mente, at det, man skulde tilstræbe, var, at den Værdi, en Mand satte sin Jord til, at svare Skat efter, ogsaa blev den Værdi, hvortil han skulde være forpligtet til at aflevere sin Jord ved en Ekspropriation; det skulde være den Maade, hvorpaa man skulde erhverve billig Jord til Udstykning. Jeg er nu for det første imod selve Ekspropriationen, saa længe der er Mulighed for til rimelige Priser at købe Jord. Men ogsaa ud fra et rent sagligt Synspunkt er det forkasteligt at ville hævde, at den Jordværdi, der er Grundlaget for Skatteansættelsen, ogsaa skal repræsentere fuld Erstatning ved Ekspropriation. Jeg kunde næsten

fristes til i al Gemytlighed at spørge det ærede Medlem, om han vilde være villig til at aflevere sin Jord til den Pris, som han er sat i Skat efter. Hans Jords Værdi er nemlig som al anden Jord fastsat efter Jord værende i Middélkultur, og det siger sig selv, at hvis det ærede Medlems Jord ligger over Middélkultur, faar han ikke fuld Erstatning ved at aflevere den til den Pris. I den Meddelelse, der er udsendt fra Over-Skyldraadet til samtlige Vurderingsraad her i Landet angaaende Aflevering af Lensjorden, er der ogsaa peget netop paa dette Forhold. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse et lille Stykke. Det hedder her: „I Modsætning til, hvad der gælder efter de almindelige Jordvurderingsregler, hvor der ved Værdiansættelsen gaas ud fra, at Jorden er i middelgod Kultur, forstaaes imidlertid Lens- og Stamhuslovens § 3 saaledes, at Jorden ved de Ansættelser, der foretages i Henhold hertil, skal vurderes under Hensyn til dens faktiske Kulturtilstand. Det skal saaledes ved Ansættelsen tages i Betragtning som en værdiforringende Omstændighed, hvis Jorden ved Afstaaelsen er udpint eller misrøgtet, og som en værdiforøgende Omstændighed, hvis Jorden maatte være i ekstraordinær god Kultur“.

Det er altsaa klart, at man ikke kan bruge det samme Grundlag for Skatteansættelsen og for Afstaaelsen af Jorden, og jeg tvivler, som sagt, meget om, at det ærede Medlem vilde være glad ved at skulle aflevere sin Jord, hvis han har den i god Kultur, som værende i Middélkultur. Man vilde ogsaa ved en saadan Fremgangsmaade komme i aabenbar Strid med Grundloven, thi der skal jo i alle Tilfælde gives fuld Erstatning ved Ekspropriation. Jordværdien er sat efter Jord værende i Middélkultur og hørende til en middelstor Bondegaard; men der er ikke taget Hensyn til den Forringelse, en Ejendom maatte lide, ved at der blev fraskaaret et Stykke Jord, og ogsaa det maatte tages i Betragtning ved en Ekspropriation.

Jeg vil dernæst gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Ulrich. Det ærede Medlem henvendte sine Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen; men han udtalte ogsaa, at der var Venstremænd, som havde været begejstrede for den Jordlovgivning, vi havde gennemført, og havde agiteret for disse Jordlove ude omkring i Landet. Dette er fuldkommen rigtigt; og til disse Venstremænd hører jeg, og det gør jeg af flere Grunde. Jeg kan slet ikke anerkende, at de paagældende kommer til at sidde paa Vil-